

PROJECTE TÀNDEM

Fundació Catalunya –La Pedrera

Escola Bàrkeno
Mercat de les Flors
Graner

MEMÒRIA 2014-17

MERCAT DE LES FLORS
CASA DE LA DANSA

Escola Bàrkeno - Memòria
Curs 2016 - 2017

3r Any

SUMARI

0. Tercer any projecte escoles Tàndem

Objectius *p.6*

Línies de treball *p.7*

1. La formació *p. 9*

1.1. Enllaços amb la formació *p. 13*

2. La Dansa coma contingut, procés i metodologia *p.17*

2.1 Dansa Intercicle *p.17*

2.2. "Dansa i..." *p.18*

2.3. L'escola i el Mercat, espais per la dansa *p.24*

Calendari accions artístiques *p.29*

3. El consell de coreògrafs *p.31*

3.1 Punt i Seguim *p.32*

4. Com ens mourem a l'escola Bàrkeno *p.37*

3r ANY DEL TÀNDEM

. TERCER ANY PROJECTE ESCOLES TÀNDEM

Després d'un segon any del Projecte Tàndem hem valorat la necessitat d'enfocar i prioritzar la nostra acció en aquests dos punts:

- **Reflexionar per elaborar un mètode d'ensenyament propi** que faciliti i possibiliti canvis en l'escola Bàrkeno.
- **Dissenyar un projecte que contempli la dansa com un procés més d'aprenentatge**, com pot conviure i arrelar-se a l'escola. El treball de les emocions amb el cos i la dansa.

3r ANY DEL TÀNDEM

OBJECTIUS

A l'entorn del treball curricular de l'escola:

- Utilitzar **la dansa com a eina i metodologia per aprendre**, com un llenguatge transversal a les altres assignatures.
- **Compartir diferents metodologies** de treball entre els mestres companys, amb altres coreògrafs i/o pedagogs de la dansa.
- Entendre i descobrir com el treball de **la dansa pot influir positivament en el treball per competències**.
- **Dissenyar projectes artístics** a l'aula amb l'equip referent tàndem, el consell de coreògrafs i els tutors.
- Provocar una diàleg entre coreògraf i mestre per tal de crear **un discurs sobre el llenguatge de la dansa contemporània**.
- Dotar al professorat **d'eines d'atenció a la diversitat cognitiva** i estratègies per l'aprenentatge basat en projectes.

A l'entorn del consell de coreògrafs:

- **Dissenyar projectes artístics** a l'aula amb el consell de coreògrafs l'equip referent tàndem i els tutors.
- Entendre **el procés creatiu com una eina** i recurs més per treballar la dansa a l'aula.
- Comprendre i atendre el context educatiu per tal de **donar els continguts adequats a la seva realitat**.
- Valorar i aprendre dels **espectacles, de les classes tècniques d'estudiants de dansa** o dels mateixos companys.
- Conèixer **creadors diversos** que facilitaran experiències i **recursos diversos**.
- Entendre, vivenciar i descobrir les **múltiples maneres de coreografiar**.
- Veure la dansa com un art canviant que s'alimenta d'altres llenguatges.
- Obrir **mons artístics diversos**.
- Aprofundir en **la feina d'un coreògraf**: com s'organitza, com pensa i com construeix.

Respectant **les tres línies de treball** que des dels inicis del projecte hem definit, en aquest curs 2016-17, pretenem enllaçar-les per tal de crear **el nostre projecte a mida** de l'escola Bàrkeno.

- **La formació** centrada en el treball profund de projectes per tal de descobrir i aprendre què ens pot aportar la dansa dins l'escola.

- **La dansa com a contingut, procés i metodologia** per obrir noves formes de pensar i aprendre.

- **El consell de coreògrafs** com a consell artístic- creatiu dels futurs projectes d'escola. Un acompanyament al mestre i al nen/nena en el seu aprenentatge més global. Descobrint conjuntament com el treball de la dansa facilita processos i continguts nous.

LA FORMACIÓ

A photograph of a dance studio with a wooden floor and a light-colored wall. In the center, a young boy in a white long-sleeved shirt and grey pants is standing with his back to the camera, arms extended horizontally. To his right, a person's leg in black pants and a white sneaker is visible. In the foreground, another boy in a white t-shirt is sitting on the floor, looking towards the center. To the right, a girl in a white t-shirt and dark pants is lying on her back on the floor, smiling. In the background, a wooden bench holds several pairs of shoes, including brown boots and black boots.

1. LA FORMACIÓ

Quan l'art entra a l'escola ens adonem que els "límits" o "estructures" escolars ajuden poc a construir aquest coneixement obert i flexible que es necessita per a entendre'l i aprofitar-lo al màxim.

Després de dos anys introduint el treball de la dansa a l'aula ens trobem en un moment de reflexió sobre com ensenyar; com aprofitar la metodologia de la dansa en altres moments de l'aula, ja sigui per treballar valors com per treballar altres continguts. És per això que la formació d'aquest últim any Tàndem ha anat enfocada principalment al treball per projectes i com el treball de la dansa i el moviment ens faciliten les eines per arribar-hi.

Durant aquest curs **Jordi Gaitan**, ha dirigit una **formació anual de 30 hores** que es va iniciar al mes de juliol del 2016 i que ha finalitzat el 5 i el 6 de juliol del 2017 (veure annex).

El programa formatiu d'aquest curs 2016-17 ha estat el següent:

"Estratègies i pautes d'atenció a la diversitat cognitiva"

- Les intel·ligències múltiples, la metacognició i l'educació competencial.
- Paleta Intel·ligències Múltiples / Rutina de pensament.
- Les competències de l'Educació Emocional.

"Estratègies i pautes per l'educació competencial"

- Cultura de pensament: Rutines i destresses de pensament.
- El disseny, l'observació i el registre de propostes de moviment.
- Eines pel treball cooperatiu.
- Introducció al treball per projectes.

1. LA FORMACIÓ

El calendari de continguts que s'ha executat aquest curs és el següent:

Data	Contingut fet
29.09.16	Atenció a la diversitat cognitiva. Intel·ligències Múltiples. La Paleta d'Intel·ligències Múltiples.
13.10.16	Les IM a l'aula. Eina: Mapes Mentals. Els dos camins de la Dansa a l'aula (per continguts / per emocions) 1er dia de Disseny de paletes per cicles
27.10.16	2on dia de Disseny de paletes per cicle. Educació Emocional: Competència d'autonomia emocional.
03.11.16	3er dia de disseny de paletes per cicle. Acordem calendari. Educació emocional: Consciència emocional i regulació emocional.
17.11.16	Revisió execució paletes. Educació emocional: Competència de regulació emocional. Cultura de pensament (I): Pensar a partir de l'observació de la dansa.
26.01.17	Cultura de pensament (II): Rutines de pensament. La importància de la metacognició.
09.02.17	Cultura de pensament (III): Destresses de pensament. Visita Maria Fernanda projecte globalitzat amb dansa de l'Escola La Ginesta.
23.02.2017	Formació Àngels Margarit al Graner.
23.03.2017	Revisió i full de registre a partir de la sessió de l'Àngels. Moviment i valors: Enllaç amb formació Cretdic (Òscar).
01.04.2017	Formació Claudi Bombardó al Graner.
06.04.2017	Revisió a partir del full de registre de la sessió del Claudi. Nova revisió del full de registre*
04.05.2017	Educació competencial: el treball per projectes , recull de totes les estratègies pedagògiques tractades en la formació.
18.05.2017	Educació competencial: l'avaluació. Indicadors, fases i eines.
05.07.2017	Visita a l'EIA Oriol Martorell . Educació competencial: Estratègies pel treball cooperatiu (I).
06.07.2017	Educació competencial: Estratègies pel treball cooperatiu (II). Disseny d'activitats pel treball d'habilitats cooperatives bàsiques. Presentació maleta Dan Dan Dansa digitalitzada.

**Full de registre per una sessió de dansa, corresponent a les sessions
dels dies 23.03.2017 i 06.04.2017**

Data		Curs:	
Paraules clau de la Proposta:			
Mirada Analítica			
Equilibri o Desequilibri			
Mida (gran / petit)			
Ritme (binari / ternari / quaternari)			
Camins (sinuós, zig-zag, recta, espiral..)			
Direccions (davant, darrera, lateral, obliqua)			
Nivells (alt, mig, baix)			
Simetries (en / en a-)			
Formes (amb el cos / amb l'espai)			
Agrupaments (2,3,4,..)			
Tractament de l'espai			
Altres			
Moviments:	Locomotors		
	No Locomotors		
	Globals		
	Segmentaris		
Qualitats del moviment i temps:	Pesat o lleuger	Lent	Ràpid
	Fluït o dens		
	Rodó o punxegut		
	Continuat o fragmentat		
	Sostingut o deixat anar		
	Altres		
Mirada Creativa			
Proposta coreogràfica			
Altres aproximacions			
Mirada Pedagògica			
Objectius d'aprenentatge / contingut:			
Aspectes competencials / capacitats:			

1. LA FORMACIÓ

1 .1. Enllaços amb la formació

Les reunions mensuals de seguiment que es realitzen amb la Fundació Catalunya la Pedrera i el Consorci s'han transformat a fi que tinguin un **caràcter més formatiu**. D'aquesta manera s'ha acordat incidir en els següents grans temes pel benefici del projecte de centre:

- A partir dels **objectius de centre**: experimentar i investigar; millorar l'expressió oral i fomentar la cohesió i la cooperació grupal; identificar i classificar totes les accions que es duen a terme a l'escola i determinar a quin dels objectius responen.

- Analitzar el **projecte de teatre** (vinculat al projecte de l'escola des del 1997) i veure les connexions amb el treball del moviment i dansa. Per això s'ha creat una comissió específica amb l'equip directiu, un mestre que va iniciar el projecte i els talleristes implicats. En paral·lel, tot el claustre de mestres està fent un treball d'anàlisi exhaustiu i d'avaluació dels tallers de teatre. Amb la finalitat de trobar **un enfocament més pedagògic i interrelacionat** amb la programació de les altres matèries, dins el qual el mestre o tutor hi participa més activament en les decisions artístiques.

- **Coordinar continguts i estratègies amb** l'assessorament que reben els mestres per part del **CRETDIC**, per tal de poder fer enllaços entre els dos projectes i treure el màxim de rendiment per l'escola. El **CRETDIC** és el servei educatiu específic de trastorn del desenvolupament i de la conducta. Des de fa tres anys té un pla de treball amb l'escola dedicat a l'assessorament de casos i grups amb problemes de conducta. Durant aquest curs escolar 2016-17 per tal d'establir una forma de treballar no repetitiva i conjunta, s'ha realitzat l'estratègia següent:

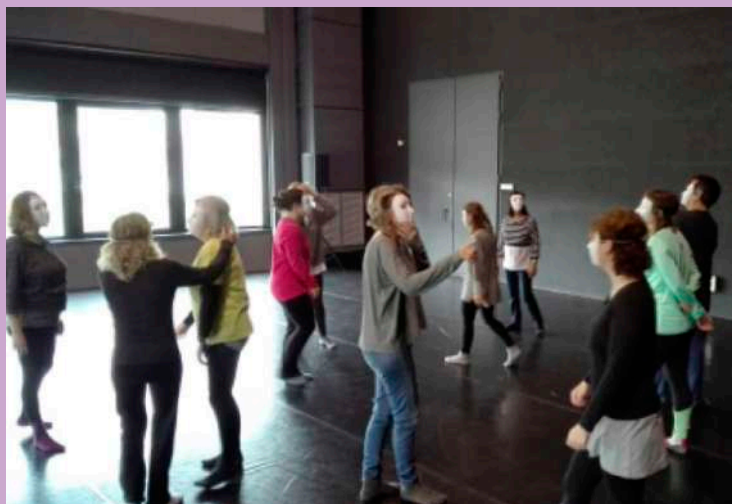
- **Dues coordinacions** on els assistents eren en Jordi Gaitan formador del Projecte Tàndem d'aquest curs, l'Oscar Puigardeu assessor del CRETDIC i la Maria Molina cap d'estudis del centre.

- Coordinació i seguiment entre els **tres professionals** per correu electrònic.

1. LA FORMACIÓ

En una primera reunió es van acordar els següents objectius que resumien les accions concretes d'aquesta coordinació:

- Posar en comú els objectius que es treballen o es treballaran a cada formació.
- Acordar quins aspectes s'aborden i es treballen amb el claustre des de cada formació.
- Parlar sobre quins aspectes, tenint en compte les dues formacions i la visió de l'escola, volem que es consolidin i formin part de la metodologia d'aquesta.
- Proporcionar eines a l'equip directiu del centre per a potenciar dinàmiques de treball actives.
- Unificar clarament les dues formacions per evitar crear dos llenguatges paral·lels, objectiu principal de la coordinació.

La metodologia de treball per les dues formacions tindria el següent full de ruta:

- Informar al claustre de l'objectiu d'unificar les dues formacions.
- Els dos formadors a través del seu discurs i les dinàmiques de treball establirien connexions entre aquestes.
 - La cap d'estudis informaria via correu electrònic dels nexes de connexió entre les dues.
 - Proposta de dinàmica de treball TGN per a treballar en format de claustre sense els formadors.
 - Consensuar amb el claustre el tema que es treballaria amb la TGN i per tant amb l'assessorament d'en Jordi.
 - Incorporar a diferents persones del claustre a l'exposició de la dinàmica de treball TGN.

Finalment a nivell de claustre es va acordar incidir en la gestió de conflictes. En concret, la definició seria, **com unificar criteris en la gestió d'aquests, en relació a l'alumne i el grup**. Els nexes d'unió que es trobaren amb les dues formacions foren:

- La importància de treballar les habilitats socials bàsiques en tots els grups del centre.
- La importància d'explicar com funcionen les relacions a l'alumnat que mostra dificultats per entendre aspectes sobre aquestes, utilitzant destreses de pensament treballades a la formació d'en Jordi Gaitan.
 - Com **la dansa i el moviment interfereixen en el treball preventiu de regulació de conducta i la gestió d'aquesta**.

LA DANSA COM A CONTINGUT, PROCÉS I METODOLOGIA

2. LA DANSA COM A CONTINGUT, PROCÉS I METODOLOGIA

Després dels aprenentatges compartits amb els coreògrafs i els assessoraments i retorns personalitzats de la Gemma i la Montserrat, s'ha vist que cal trobar l'espai per **crear els nostres projectes d'aula** dins dels quals la dansa pot ser l'ajuda, la inspiració i/o el mètode per arribar als objectius i competències.

Aquest curs, amb l'ajuda de la formació, hem après i analitzat com incorporar la dansa en les altres àrees curriculars i és per això que hem creat, **"Dansa i..."**. Una nova modalitat que permet fer un treball transversal on el moviment del cos és l'eina per arribar al coneixement per exemple de llengua, matemàtiques, medi... etc.

D'aquesta manera, l'**organització horària i estructura** ha hagut de canviar sensiblement per tal de poder donar resposta i lloc a aquestes noves metodologies de treball. Mantenim doncs, **la Dansa Intercicle** per a cicle superior, afegim **Dansa i... i actualitzem els currículums d'educació musical i educació física**.

2.1. DANSA INTERCICLE

Trobar i adequar un lloc per treballar la dansa dins l'horari lectiu és difícil. Durant aquests dos cursos del projecte Tàndem ens hem adonat que el treball de la dansa no només **ajuda a fomentar i cohesionar les relacions** entre alumnes sinó que **aporta i demana un treball individual, una recerca personal i una concentració** que ens agradaria també atendre. És per això que hem modificat l'estructura d'aquestes classes i enlloc de fer-ho com una matèria intercycle amb 50 nens es fa com un treball d'aula amb un sol curs, és a dir amb 25 o 30 nens com a màxim. Així és com **la dansa intercycle passa a ser dansa a l'aula o "Dansa i..."** i aquesta segueix tenint les dues modalitats: dansa com a àrea i dansa en les rutines a l'aula, transicions i relacions de l'escola.

No obstant **seguim respectant la dansa intercycle de cicle superior**, perquè es valora molt positivament la relació que s'estableix entre els cursos més grans i perquè el total no supera els 30 nens i nenes.

2. LA DANSA COM A CONTINGUT, PROCÉS I METODOLOGIA

2.2. DANSA I ...

Introduir un treball pràctic de dansa a nivell d'aula es valora positivament ja que fomenta la concentració, el ritme i el bon desenvolupament de les consignes. És així com es crea un espai dins l'horari lectiu per combinar la dansa directament amb una o més matèries que s'estiguin treballant durant el curs. D'aquesta manera ***es crea un tàndem entre el treball de la Dansa i una matèria escollida.***

Aquest tàndem de matèries ve recolzat també per un tàndem de mestres. El **Dansa i...** sempre anirà **acompanyat** d'un tutor o tutora i d'un membre de l'equip que hem anomenat **referent tàndem** a fi que aquestes noves programacions siguin més compartides.

En les formacions a tot el claustre d'aquest any les **eines** metodològiques tant **d'atenció a la diversitat cognitiva, d'educació emocional**, com les eines per **l'aprenentatge basat en projectes**, es faciliten **incorporant la dansa i el moviment**. Es tracta de sumar noves eines a les estratègies de dansa que ja han estat transferides al claustre i alhora fer el vincle amb el continguts curriculars. Per fer-ho ens plantegem que **les pràctiques d'aula** derivades de les formacions estiguin necessàriament **vinculades a dansa i moviment**. Un primer exemple el tenim amb les paletes de les intel·ligències múltiples que han estat dissenyades amb especial atenció a les activitats de la intel·ligència cinestèsica i el llenguatge del cos. Això s'ha concretat de diferent manera, sempre per coordinar esforços. Hi ha moments en els que s'aprofiten els "Dansa i ..." com per exemple amb les paletes de 4rt i en altres s'ha aprofitat la classe ordinària i per tant el docent ho ha dut a terme sense el referent Tàndem, per exemple a 2on.

La participació del **Consell de coreògrafs dins del Dansa i ...** ha estat durant el segon i tercer trimestre escolar.

L'organització del **Dansa i ...** amb els tutors i equip referent Tàndem han quedat de la següent manera:

Educació Infantil

La temàtica del **Dansa i...** va directament relacionat amb el nom de la classe, aquest curs són animals del mar. A partir d'aquest tema tots els infants i mestres han pogut desenvolupar projectes on tot allò que feia referència al mar i al seu entorn feia de font d'inspiració per les seves danses. D'aquesta manera el projecte de cada classe ha tingut relacionat la seva part de moviment i expressió del cos.

P. 3 - Peixos

Tutora: Àngels

Referent Tàndem: Marc Nalvaiz

Coreògrafa: Àngels Margarit

P.4 - Estrelles de Mar

Tutora: Carol

Referent Tàndem: Maria Molina

Coreògraf: Claudi Bombardó

P. 5 - Meduses

Tutora: Sara

Referent Tàndem : Anna Hospital i Andrea

Coreògrafa: Àngels Margarit

2. LA DANSA COM A CONTINGUT, PROCÉS I METODOLOGIA

Educació Primària

En aquesta etapa, aprofitant tot el bagatge adquirit el curs passat, cada tutora i especialista ha pogut utilitzar la dansa com eina i matèria en les seves classes. Cada mestre/a, amb l'ajuda del seu referent tàndem, ha escollit de la seva programació una o varies temàtiques que poguessin ser ensenyades des del moviment. L'hora que hi havia reservada per la dansa, rebien també el suport i assessorament del consell de coreògrafs (veure horari a l'annex).

El fet que durant les sessions de dansa hi haguessin dues mestres ha permès atendre les múltiples demandes dels 25 infants, experimentar metodologies flexibles i acordar una programació de dansa.

1er – Dansa, hàbits i emocions

Tutora: Anna Canals

Referent Tàndem: Isabel Castelló

Coreògrafa: Àngels Margarit

2on – Dansa i Llengua

Tutora: Cristina

Referent Tàndem: Maria Molina

Coreògraf: Claudi Bombardó

3er - Dansa i Anglès

Tutora: Joana

Referent Tàndem: Olga

Coreògraf: Claudi Bombardó

4rt - Dansa i Medi

Tutora: Imma

Referent Tàndem: Marc Nalvaiz

Coreògrafa: Àngels Margarit

5è i 6è – Dansa i Llengua

tutor: Francesc Ripoll i Laia

Referent Tàndem: Marc Nalvaiz

Coreògrafa: Claudi Bombardó [Dansa i Anglès, exemples per programar]

2. LA DANSA COM A CONTINGUT, PROCÉS I METODOLOGIA

(Dansa i Anglès, exemples per programar)

Mestres: Joana i Olga

Curs: 3er de Primària

Dansa i anglès

SESSIÓ 1

Vocabulari implicat a la sessió:

- go, stop.
- let's make a circle.
- move your (head) (shoulder) (arm) (fingers) (hips) (legs) (foot) – (forward) (backward) (left) (right) (both).
- Hi! I'm (child's name) (surname).
- one, two, three, four, five.
- stand up, sit down.
- close your eyes, open your eyes.

Introducció:

En rotllana, escalfem el cos movent les diferents articulacions, començant pel cap i descendant, segons les indicacions de la mestra.

Sense música.

Activitat:

1- El nostre nom en moviment: en rotllana, ens presentem dient "Hi!" o "Hello!" "I'm (i el nostre nom), i fent alhora un moviment.

Ho repetim afegint el cognom.

2- "Pass the movement": similar al joc de passar la corrent. En rotllana, i agafats de les mans, contem "one, two three, four, five", d'una manera rítmica i fent un moviment per número, de manera que passem el moviment com si fos la corrent; el company del costat comença a contar una altra vegada fins a cinc i així successivament.

3- Variació "Pass de movement": en parelles, un enfront de l'altre, els alumnes inicien aquesta conversa de moviments de manera alternada. Mentre un company conta fins a cinc i fa els moviments, l'altre se'l mira i comença després.

4- "Sit down & stand up": en rotllana, seiem tots a terra agafats de les mans, i observem com la mestra s'aixeca correctament, posant ambdues mans a terra i alçant-se poc a poc acabant pel cap. Explicuem la importància d'uns correctes hàbits posturals.

Per acabar:

Ens estirem a terra, ben separats, tanquem els ulls, i fem respiracions profundes per relaxar-nos, escoltant una música tranquil·la.

Valoració de la sessió:

positiva

Vocabulari implicat a la sessió:

- house furniture: bookcase, TV, bed, plant, bath, wardrobe, bin, table, chair, mirror, picture, fridge, radio, lamp, sofa, phone. House, room.
- hello, goodbye, thank you very much, listen, ready?, clear....

Activitat:

- Repàs del vocabulari del mobiliari. Cada alumne va dient el nom d'un objecte en anglès.
- Imaginem que estem en una casa, i que tenim un d'aquests objectes. El dibuixem amb les mans, o amb el colze per exemple, marcant el seu perfil, de la manera més realista possible. Després, en una segona part més creativa (i sense parar entre una acció i l'altre) ballem amb aquest objecte que hem creat. D'un en un, els alumnes van entrant a la "house" i van marcant el seu objecte, i ballant amb ell. L'acció dura uns dos minuts, i en acabar la resta d'alumnes, que han fet d'espectadors, endevinen de quin objecte es tractava.
- Després, tots junts ballem amb el nostre objecte. Quan el Claudi diu el nostre objecte, ballem encara més.

MÚSICA clàssica de fons (Bach, per exemple).

Valoració de la sessió:

Molt positiva. Els alumnes han gaudit i el resultat ha estat bastant creatiu.

2. LA DANSA COM A CONTINGUT, PROCÉS I METODOLOGIA

2.3. L'ESCOLA I EL MERCAT, ESPAIS PER LA DANSA.

Una part essencial de l'aprenentatge de la dansa és anar a veure i participar, amb moltes altres escoles, dels espectacles educatius de la programació del Mercat de les Flors. En el cas de l'escola Bàrkeno, com a mínim, cada curs escolar haurà anat com a espectador una vegada a l'any al Mercat de les Flors.

Al primer trimestre escolar, **l'escola ha viscut dos Festivals de la Programació del Mercat**. No només ha fet d'espectador sinó que ha participat i conviscut amb els creadors que han format part d'aquests festivals. Els nens, nenes i mestres han estat creadors alhora que espectadors.

En el marc del **Festival El més petit de tots** la coreògrafa **Gaia Gonnelli** va impartir uns tallers de moviment a l'escola pels nens de p.4, p.5 i 1er de Primària. Després aquests mateixos nens van anar al Mercat a veure el seu espectacle.

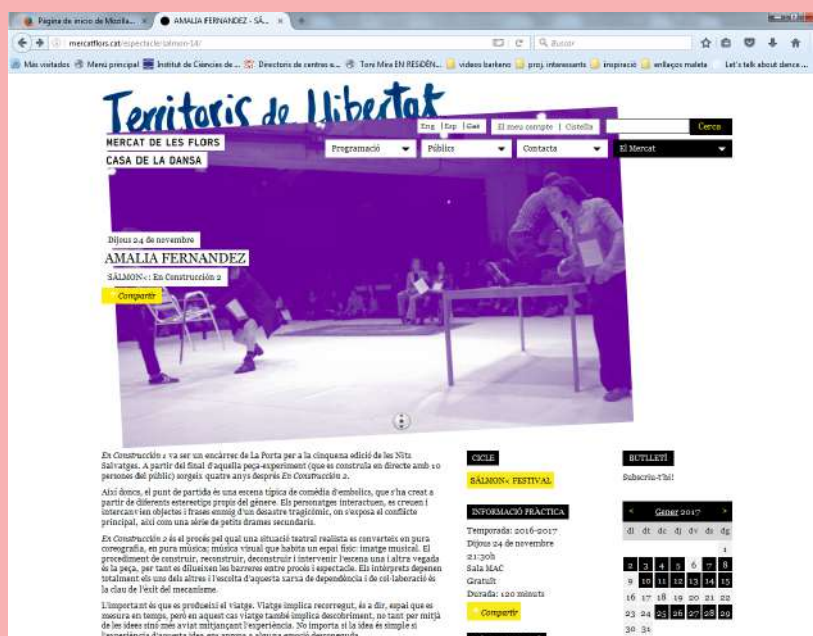
L'altra de les accions dins el mateix festival va ser dedicada a les famílies nou vingudes de l'escola. Els nens i nenes de p.3 amb els seus pares i mares van assistir a un assaig obert al Mercat de les flors de l'espectacle **Malebale** de la creadora Helena Lizari. D'aquesta manera van poder conèixer la institució que participa del Tàndem amb l'escola i familiaritzar-se amb la terminologia escènica.

Dins el **Festival Salmon**, el matí del dissabte 26 de novembre va tenir lloc una acció artística comunitària a l'escola. L'objectiu era crear un espai de trobada entre famílies, mestres i artistes per començar a pensar junts entorn el pati. La finalitat última era iniciar un procés transformador de l'espai exterior de l'escola amb tota la comunitat educativa per acabar convertint el pati en un **espai per al moviment**. En aquesta primera jornada de treball, en Manel Quintana i la Maria Camila Sanjinés (Artistas Salchichas) van guiar una proposta basada en les interrelacions entre el paisatge i la identitat.

Cal remarcar també la participació d'una alumna de l'escola dins el mateix **Festival Salmon**. L'Erika Giménez de 6è va formar part activa d'un procés creatiu. Un procés llarg en el què 10 persones de diferents edats desconegudes en un principi, es posaven a les mans de la creadora Amàlia Fernández per assajar i presentar l'espectacle "En construcción 2" dins del mateix festival. Durant dues setmanes aquesta alumna de l'escola Bàrkeno quan acabava el seu horari escolar se n'anava al Graner a fer un horari de professional. I el dia 24 de novembre de 2016 assumint el seu compromís i treball, va actuar a la Sala Maria Aurèlia Capmany del Mercat de les Flors davant de 400 persones.

Durant el segon i tercer trimestre **l'escola també ha estat un espai de dansa i en concret el pati**, en el qual s'ha instal·lat un equip de sonorització amb altaveus que agafa tot el pati i l'entrada de l'escola. D'aquesta manera, cobrim dues de les necessitats que l'escola va expressar. Per una banda transformar les estones d'esbarjo, els desplaçaments al pati, en moments artístics on el respecte del cos, de les distàncies i les relacions amb l'espai és una rutina important. I per una altra banda, dotar d'un bon equip de so el pati, l'espai on l'escola sempre l'ha situat com el seu escenari: danses de la castanyada, la dansa del dia de la Pau, finals de curs, festes etc. Un espai escènic que ara està més ben preparat per treure'n el màxim de profit.

I per celebrar aquest nou material a l'escola, es va fer una inauguració en la qual els nens i nenes de 6è foren els directors de l'acte. Primer varen llegir un comunicat explicant l'origen i el per què de l'equip de so i després ens convidaven a estrenar-lo tots junts, ballant a la pista sota les seves consignes. Es va fer a l'última hora de la tarda de tal manera que les famílies que venien a buscar els seus fills podien també estrenar, escoltar i ballar amb el nou equip de so de la comunitat Bàrkeno.

Dins del calendari escolar un altre dels esdeveniments a ressaltar és la **setmana cultural**, l'última setmana del mes d'abril on hi ha també la diada de Sant Jordi. En aquesta mateixa setmana es commemora el dia Internacional de la Dansa a tot Catalunya. Aquest esdeveniment coincident ha estat l'excusa per introduir el llenguatge de la dansa en quasi totes les activitats "extres", que en aquesta setmana substitueixen les matèries de l'horari lectiu.

De les activitats d'aquest curs que s'han fet durant la setmana del 25 al 28 d'abril destacariem (veure annex):

- Els **Jocs Florals** en motiu de Sant Jordi on els nens i mestres d'educació infantil van presentar el seu llibre en moviment, presentant un CD a les famílies.
- **Balla'm un poema.** Una activitat al pati on tota l'escola hi participava de forma personal, cada infant buscava un nen d'una altra classe per regalar-li un poema amb moviment.
- Una coreografia al pati de la Laia Santanach, **Balla'm una sensació.** Un "solo" d'una ballarina que anava canviant amb la participació de nens i nenes de l'escola, que expressaven amb la veu els conceptes que la ballarina després havia d'expressar amb el seu cos.
- Els **tallers de dansa i moviment** organitzats i impartits per les pròpies mestres de l'escola.
- Observació dels tallers realitzats pels alumnes del **Conservatori Professional de la Dansa a l'Institut del Teatre.**

2. LA DANSA COM A CONTINGUT, PROCÉS I METODOLOGIA

Les accions artístiques acordades amb l'escola són les següents:

DATA	ESPECTACLE	GRUP	LLOC
10 de novembre	Assaig obert Malebale	Famílies i infants de p.3	Mercat de les Flors
14 de novembre	Miravella	p. 4	Mercat de les Flors
17 de novembre	Taller Ondersteboven	P. 4, p. 5 i 1er i la resta d'alumnes i mestres d'espectadors.	Escola Bàrkeno
18 de novembre	Ondersteboven	P, 3 i p.5	Mercat de les Flors
24 de novembre	En Construcción 2	Erika Giménez	Mercat de les Flors
26 de novembre	Acció artística Els Salsitxes	Famílies de l'escola	Pati de l'escola
26, 27 i 28 de desembre	Back Àback	Comunitat Educativa de l'escola	Mercat de les flors
13 de Gener	Back Àback	CI, CM, CS	Mercat de les flors
16 de Gener	Portes Obertes al Conservatori Professional de Dansa	CI	Institut del Teatre
20 de Gener	Portes Obertes al Conservatori Professional de Dansa	CM	Institut del Teatre
27 de Gener	L'après-midi d'un Foehn	CS	Mercat de les Flors
30 de Gener	Celebració del dia de la Pau	Tots els nens i nenes de l'escola. Espectadors convidats: Escola Bressol Collserola i Institut Montjuïc	Escola Bàrkeno
20 de Febrer	Portes Obertes al Conservatori Professional de Dansa	CS	Institut del Teatre
22 de Febrer	Vuelos	2n i CM	Mercat de les Flors
16 de Març	Inauguració del nou equip de so al pati	Tota la comunitat: nens, mestres, pares i mares.	Escola Bàrkeno
8 de Maig	Laboratori Blink Flash Duncan	p.3	Graner
17 de Maig	Acció dansada als Jocs Florals del districte de Sants-Montjuïc en l'acte de lliurament dels premis.	CS	Sala de Plens del districte de Sants.
4 d'abril	Dansa Ara	2n	Palau Sant Jordi
28 d'abril	Dia Internacional de la Dansa	Alumnes i mestres	En diferents espais: Institut del TEare
29 i 30 de maig	Assaig i mostra final de l'assaig obert Punt i Seguim.	Alumnes i mestres	Mercat de les Flors

EL CONSELL DE COREÒGRAFS

3, EL CONSELL DE COREÒGRAFS

L'acció concreta del consell de coreògrafs ha fet un gir de caire més pedagògic. Si fins ara el coreògraf era l'expert del procés creatiu ara, sent igualment expert, també ha treballat per projectes. Juntament amb el mestre i l'equip referent tàndem han construït un full de ruta compartit per tal de crear projectes transversals on l'art des del seu concepte més ampli i on hi trobem la dansa també, passa a ser un nou mètode d'ensenyament.

A partir del treball realitzat a les formacions i que s'ha anat compartint amb el Consell de Coreògrafs, al principi del segon trimestre escolar s'ha realitzat dues trobades formatives. La finalitat és informar i compartir la programació del mestre per tal que el coreògraf pugui aportar i transformar continguts i metodologies. I així dissenyar conjuntament projectes artístics d'acord amb els objectius de cada curs.

Després d'aquest primer contacte amb la formació el consell de coreògrafs ha participat de les seves sessions del Dansa i... (veure apartat 2.2).

Calendari de les sessions realitzades durant el curs 2016-17 d'acord amb els horaris de l'escola:

	Claudi Bombardó	Àngels Margarit
Gener	20, 24 i 31	
Febrer	3, 14, 17, 24 i 28	7 i 21
Març	10, 14, 24 i 28	7 i 21
Abril	7 i 18	4
Maig	2 i 5	9, 16 i 23

L'horari dels "Dansa i..." es van acordar els dimarts i els divendres a la tarda per tots els grups-classe. D'aquesta manera quan el coreògraf venia a l'escola es submergia de ple en el dia a dia d'un centre escolar. Això donava la possibilitat de reunir-se, dinar amb el mestres i fer comunitat. En les reunions dels migdies que es feien amb els mestres referents tàndem i tutors o tutores dels grups classe es podia programar conjuntament i acordar una metodologia i contingut, on també es contemplava la improvisació com una eina més d'aprenentatge. Els coreògrafs a l'aula han permès entendre la improvisació, flexibilitat i el caos com una metodologia més que afavorís el procés d'aprenentatge de l'infant. Arribant a aquest tercer any, hem pogut comprovar com els quatre rols existents en una sessió de dansa poden ser intercanviables: el tutor i referent tàndem han passat a ser amics, ballarins i companys dels seus alumnes; l'alumne ha passat a ser coreògraf, ballari i mestre dels mateixos companys i el coreògraf un gran alumne desitjós de descobrir noves expressions.

3. EL CONSELL DE COREÒGRAFS

3.1. PUNT I SEGUIM

El dimarts 30 de maig de 2017 el Mercat de les Flors va obrir les seves portes per tal que infants i mestres de l'Escola Bàrkeno, de la mà d'en Claudi Bombardó i l'Àngels Margarit, expressessin i comuniquessin idees, valors, emocions i sensacions a través del llenguatge del cos. Amb l'objectiu de compartir amb la resta de la comunitat educativa els processos creatius dels diferents grups, es va dissenyar una proposta de Tallers Oberts, la qual va prendre forma de "Punt i Seguir!".

En diferents espais del Mercat hi havia mostres de treballs i processos creatius que aquest curs s'han anat desenvolupant. Cada coreògraf va decidir un format per ensenyar-ho: hi havia enregistraments, imatges, dibuixos abstractes, i coreografies en viu. Unes portes obertes amb l'objectiu de compartir i crear una festa per tots i amb tots els llenguatges artístics:

- Al Hall, quatre enregistraments ensenyaven els processos creatius a l'aula que el consell de coreògrafs i els propis mestres han anat acompanyant.
- Al Foyer, Memòries de moviment, un ball dibuixat, una exposició sobre el treball fet al gimnàs amb els nens i nenes de 2on. En aquest mateix espai es podia apreciar dos moments d'una mateixa peça artística: un gran llençol de paper amb formes i colors abstractes, i un enregistrament on es veia el procés de creació de l'obra artística.

- A la sala MAC, cent noranta nens i nenes ensenyaven diferents maneres d'expressar amb el cos, continguts i processos de creació:

- en alguns dels grups era un format de performance. Per exemple, cicle superior va crear una dansa entorn un paper d'embalar gegant.

- en d'altres grups va prendre un format de joc. Els infants de primer van crear interaccions en moviment amb mantes tèrmiques i els de p4 ens van mostrar com ballaven sobre del seu "matalàs dansa".

- en d'altres grups va tenir un format d'execució d'una seqüència de moviments: els alumnes de quart ens va ballar el "ball-bol".

- finalment, en els grups de p3 i p.5 la seva proposta es va presentar en format de projecció d'imatges.

3. EL CONSELL DE COREÒGRAFS

Acompanyats en tot moment del consell de coreògrafs i tutors, l'espectador podia descobrir i viure una sessió de dansa, valorar aquells moments màgics que s'esdevenen a l'aula/escenari i emmarcar-los com un fet artístic. Quan varen acabar d'expressar i ballar els alumnes de l'escola, fou el torn dels mestres. Sota la direcció de l'Àngels Margarit mestres i col·laboradors Tàndem, també van voler compartir amb la resta de la comunitat de l'escola (pares, mares i nens) una de les propostes realitzades dins del marc de la formació de mestres.

Els coreògrafs van oferir als nens i nenes consignes obertes des de les quals crear escenes de dansa. Aquesta improvisació buscava el moviment natural i espontani de l'infant i esdevingué una oportunitat perquè els alumnes de l'escola Bàrkeno hi bolquessin tots aquells aprenentatges que havien anat treballant al llarg d'aquests tres anys. Així doncs, els elements del llenguatge de la dansa, l'actitud escènica, l'escolta de l'altre, ... van estar presents en tot moment.

"Punt i Seguir!" va esdevenir d'una banda una proposta connectada significativament a les sessions de "Dansa i..." que s'havien dut a terme al llarg d'aquest temps. I de l'altra banda una manera de comunicar el procés artístic en el qual infants, mestres i coreògrafs de l'Escola s'havien vist immersos al llarg d'aquest tercer i últim curs del Projecte Tàndem.

Una festa i seguim! Un punt i seguit dins del Projecte Escoles Tàndem de dansa.

COMIENSA MOVIMIENTO EL FUTURO

4. COM ENS MOUREM EN EL FUTUR

La proposta de sostenibilitat del projecte Tàndem s'emmarca, emprant termes del nou currículum d'Educació Primària (2015), de forma genèrica i transversal en tots els sis grans **àmbits** i, de forma específica i focalitzada en **l'àmbit artístic i d'educació en valors**.

De fet ja fa més de deu anys que, a l'escola Bàrkeno subratllem l'aspecte artístic en el desenvolupament curricular a través, sobretot, de la realització dels Projectes de teatre i de plàstica. El que va iniciar-se com a resposta a una voluntat de les famílies, s'ha anat traduint en una definició de fonaments pedagògics contemplada en el Projecte educatiu. Convenia treballar l'expressivitat visual, plàstica, corporal i lingüística per ajudar el desenvolupament cognitiu i emocional dels infants.

L'àmbit de l'educació en valors sempre ens ha interessat d'una manera especial. És una singularització de l'essència de l'escola donat que la realitat de les aules demana eines, estratègies i habilitats a un alumnat, certament, deficitari. Convé molt, encara ara, treballar tant la dimensió personal com interpersonal per millorar el benestar de l'alumnat i disposar-los per a l'aprenentatge...

És a partir d'aquestes dues consideracions que vàrem acceptar fa tres anys el repte d'iniciar un projecte Tàndem amb el Mercat de les Flors per treballar la dansa i el moviment com a eixos d'innovació metodològica.

Tres anys de formació, activitats, documents, espectacles, reunions... que han sacsejat la comunitat educativa i que han permès conèixer la clau per obrir noves vies d'ensenyament-aprenentatge.

I ara, en cloure'l, mirem de trobar un plantejament sostenible que permeti un creixement saludable.

Tanmateix, som conscients que, si volem obtenir un projecte de canvi veritable, el procés no pot ser ni ràpid ni absolut. Convé que segueixi el seu ritme i que generi un aprenentatge sòlid i autèntic.

En aquest sentit i havent iniciat un seguit de debats amb el claustre que persistiran el curs vinent, indiquem a continuació alguns punts bàsics consensuats fins ara.

4. COM ENS MOUREM EN EL FUTUR

Accions de moviment i dansa a l'escola	Enllaços
Assistir als espectacles del projecte Educatiu del Mercat de les Flors.	Mercat de les Flors: alumnes grans Graner: alumnes petits
Estar predisposat a rebre coreògrafs, ballarins i/o estudiants	Mercat de les Flors, Graner i Institut del Teatre o Conservatori Superior de Dansa.
Aprofitar el llenguatge del moviment per les celebracions del calendari escolar: diada de la pau, diada de la dansa i final de curs. Compartir accions dansades amb l'illa educativa, un possible projecte de dansa a tres bandes.	Escola Bressol Collserola Institut Montjuïc
Implicar a la Comunitat educativa: accions al pati. La remodelació del teatre, una acció que formarà part del Pla de Barris i que donarà un impuls sobre un eix educatiu que incidirà en la cultura i les arts escèniques del barri. (pendent de tancar)	Graner i Districte
Introduir canvis de dinàmica i de concepte en els tallers de teatre (s'està revisant).	Mercat de les Flors, Consorci i Fundació Catalunya La Pedrera
Reajustar l'àrea de música i dansa amb la nova professional: projectes interdisciplinaris.	Nou decret curricular (2015)
Seguir amb les sessions del "dansa i..." vinculades a una àrea: EI: tallers internivell i projectes CI: tallers internivell anglès/català CM: tallers internivell i projecte anglès CS: tallers internivell català	Assessorament Mercat de les Flors/Graner
Incorporar la intel·ligència cinestèsica en el disseny de programacions d'aula. Sistematitzar l'àmbit d'educació en valors: dimensió personal, interpersonal i social. Reflexionar sobre el concepte d'avaluació per competències. Prendre decisions que s'observin als informes de la 1a avaluació.	Assessorament formador
Potenciar la difusió de les activitats que es desenvolupen, especialment les de caràcter artístic i d'educació en valors: creació d'una comissió.	Nova web Nodes Blog Projecte Dansa Espais més públics (vestíbul, façana...), espais més reservats (passadissos escola...) Publicacions: diaris, invitacions...
Estar atent a formacions en dansa per tal que els mestres estiguin acompanyats i recolzats. Assistint a espectacles, a cursos/tallers, visites a centres específics, experimentació amb materials innovadors, lectures...	Mercat de les Flors, Graner, Institut del teatre Escola Oriol Martorell Maleta pedagògica digital

Escoles Tàndem és un projecte impulsat per la Fundació Catalunya-La Pedrera amb la col·laboració del Departament d'Ensenyament.

Amb la col·laboració de

